

ساعت شروع امتحان: ۱۰:۰۰
 زمان امتحان: ۷۵ دقیقه
 تاریخ امتحان: ۱۴۰۰/۱۰/۲۱

جمهوری اسلامی ایران
 اداره کل آموزش و پرورش شهر تهران
 اداره آموزش و پرورش منطقه ۱۶ تهران
دبیرستان نمونه دولتی فرهنگ شهید شریفی
نوبت امتحانی ترم اول (دی ماه)
 سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰
 (رشته : ادبیات و علوم انسانی)

شماره صندلی :

نام و نام خانوادگی :

نام دبیر: آقای مسلمی فر

درس: فارسی ۲

پایه : یازدهم

کلاس : صابرین

- الف) قلمرو زبانی (۷ نمره)**
- ۱- معنی واژه‌های مشخص شده در عبارات زیر را بنویسید.
 الف) فروغ خرگه خوارزمشاهی /
 ب) اگر به طوع و رغبت نیاید به اکراه برگیر و بیاور.
- ۲- در عبارات زیر نادرست‌های املائی را بیابید و صحیح آن‌ها را بنویسید.
 - خاک زلیل را از حضرت عزت به چندین اعزاز می‌خوانند و خاک در کمال مزلت و خاری با حضرت عزت و کبریایی چندین ناز می‌کند.
- ۳- بر اساس چه رابطه‌های معنایی می‌توان به معنای واژه «سیر» در جمله‌های زیر پی برد؟
 الف) سیر را غم گرسنه نیست، همچنان که سوار را غم پیاده.
 ب) سیر را معادل ۷۵ گرم می‌دانند.
- ۵- متن زیر را بخوانید و به پرسش‌ها پاسخ دهید.
 «با این همه، پیشگامی حاکم شهر، جواد خان، در دفاع و پیش‌مرگی فرزندان و برادرانش، شوری در جان‌ها می‌نهاد.»
 الف) در عبارت بالا «بدل» را مشخص کنید.
 ب) در عبارت بالا یک «شاخص» بیابید و نوع وابسته را مشخص کنید.
 پ) نوع «و» را در عبارت بالا بنویسید.
 ت) نهاد و مفعول را در عبارت بالا مشخص کنید.
- ۶- در بیت‌های زیر موارد خواسته شده را بررسی کنید.
 - آمد سوی کعبه سینه پر جوش / چون کعبه نهاد حلقه در گوش
 - دریا ب که مبتلای عشقم / آزاد کن از بلای عشقم
 الف) نقش دستوری کلمات مشخص شده در بیت اول را بنویسید.
 ب) نقش دستوری ضمیر متصل «م-» را در مصراع دوم بنویسید.
- ب) قلمرو ادبی (۵ نمره)**
- ۷- در کدام یک از گزینه‌های زیر پارادوکس (متناقض‌نما) به کار رفته است آن را مشخص کنید؟
 الف) دلم امروز چو کاه از نفسی می‌لرزد / یاد آن روز که چون کوه جگر بود مرا
 ب) گر چو شبنم نفسی هم‌نفس گل بودم / بهره زآن وصل همان دیده‌تر بود مرا
 ج) یافت با شکوه ره زندگی من پایان / چون جرس ناله من زاد سفر بود مرا
 د) حاصل ذوق و هنر خون جگر بود مرا / این هم از بی‌هنری‌های هنر بود مرا

بارم
۲/۵

۸- در هر عبارت، آرایه‌ی نوشته شده در پرانتز را بیابید.

- (الف) بخور تا توانی به بازوی خویش / که سعیت بود در ترازوی خویش (کنایه)
 (ب) کمال عقل آن باشد در این راه / که گوید نیستم از هیچ آگاه (تشخیص)
 (پ) چو لشکر گرد بر گردش گرفتند / چو کشتی بادپا در رود افکند (تشبیه)
 (ت) به ترانه‌های شیرین به بهانه‌های زرین / بکشید سوی خانه مه خوب خوش لقا را (حس‌آمیزی)
 (ث) - در آن دریای خون در دشت تاریک / به دنبال سر چنگیز می‌گشت (استعاره)

۹- نام نویسندگان آثار زیر را بنویسید.

- (الف) لیلی و مجنون
 (ب) مرصاد العباد

۱۰- جاهای خالی را پر کنید (حفظ شعر)

- زاغی از آن جا که فراغی گزید /
 / کز دیو و دد ملولم و انسانم آرزوست

ج) قلمرو فکری (۸ نمره)

۱۱- ابیات و جملات زیر را به نثر روان امروزی معنی کنید.

- (الف) روزکی چند صبر کنید تا من بر این یک مشت خاک، دست کاری قدرت بنمایم، تا شما در این آینه، نقش‌های بوقلمون ببینید.

(ب) فکر حملهٔ روس‌ها بختک‌وار روی دربار چنبره زده بود.

(پ) گفت: بونصر را بگوی که امروز درستم و در این دو سه روز بار داده آید که علت و تب تمامی زایل شد.

(ت) دمار از جان این غولان کشم سخت / بسوزم خانمان‌هاشان به شمشیر

(ث) کرم ورزد آن سر که مغزی در اوست / که دون همتانند بی مغز و پوست.

(ج) گمان میر که مرا درد این جهان باشد.

۱۲- هر یک از ابیات زیر به چه چیزی توصیه می‌کند؟

- (الف) بگیر ای جوان دست درویش پیر / نه خود را بیفکن که دستم بگیر
 (ب) یک بار هم ای عشق من از عقل میندیش / بگذار که دل حل بکند مسئله‌ها را

۱۳- در بیت «گویند ز عشق کن جدایی / این نیست طریق آشنایی» کدام ویژگی مجنون بارز است؟

۱۴- با توجه به عبارت زیر به سوالات پاسخ دهید.

- «چون کار دل به این کمال رسید گوهری بود در خزانهٔ غیب که آن را از نظر خازنان پنهان داشته بود.»
 (الف) مقصود از «گوهر» چیست؟
 (ب) «خازنان» چه کسانی هستند؟

۱۵- با توجه به بیت زیر، چه چیزی شرط کارآمدی تدبیر و اندیشه است؟

«و گر توفیق او یک سو نهد پای / نه از تدبیر کار آید نه از رای»

« پیروز و پاینده باشید »

بارم

پاسخ نامه فارسی ۲